

INFORMACE
O PŘIJATÝCH A VYŘÍZENÝCH
STÍŽNOSTECH, PETICÍCH
A PODNĚTECH

ZA ROK 2020

OBSAH

ZÁVAZNOST A ÚČINNOST	2
1. ÚVOD	3
2. ZÁKLADNÍ DEFINICE	3
3. OBECNÉ SHRNUÍ	4
4. ZPŮSOB VYHODNOCENÍ	7
5. VĚCNÝ OBSAH	9
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	17

ZÁVAZNOST A ÚČINNOST

Materiál je informativního charakteru.

Informace byla vypracována za období od 1. ledna do 31. prosince 2020 na základě údajů získaných z databází „Petice a stížnosti“ a „Odložená podání“.

Dokument se zveřejňuje na webových stránkách Ministerstva financí.

1. ÚVOD

Ministerstvo financí (dále jen „ministerstvo“) zajišťuje soustavnou komunikaci s veřejností v oblasti přijímání a vyřizování stížností, petic a podnětů (dále jen „podání“), které jsou cenným zdrojem informací a rovněž příležitostí ke zlepšení kvality vykonávaných činností a plnění úkolů ústředního správního úřadu.

Každoročně o této činnosti vydává souhrnnou informaci, kterou zveřejňuje na svých internetových stránkách v odkaze <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/stiznosti-petice-apodnety/vysledky-cinnosti> a na úřední desce.

V rámci této kontinuity byla odborem Analýza a hlášení nesrovnalostí, který na ministerstvu centrálně zajišťuje, organizuje a koordinuje vyřizování obdržených podání fyzických a právnických osob, zpracována „Informace o přijatých a vyřízených stížnostech, peticích a podnětech za rok 2020“ (dále jen „Informace“). Odbor při zabezpečování této agendy, vedené v databázi „Petice a Stížnosti“ (dále jen „PeS“) a „Odložená podání“, spolupracuje s věcně příslušnými útvary ministerstva, které tuto agendu vykonávají nebo se na jejím výkonu podílejí.

Jde o zdroj informací ve formě statistických údajů opatřených komentářem k této problematice, který podává zpětnou vazbu vedení ministerstva o vývojovém trendu za příslušný rok včetně signálu, do jaké oblasti v jeho působnosti jsou podání nejčastěji nasměrována. Jedná se o dokument, v němž ministerstvo bilancuje své působení na tomto úseku státní správy a z něhož lze čerpat přímé informace o této činnosti.

2. ZÁKLADNÍ DEFINICE

Postup vyřizování podání na ministerstvu upravuje v souladu s platnými právními předpisy Směrnice č. 6/2016 ministra financí s názvem „Postup při vyřizování stížností, petic a podnětů na Ministerstvu financí“ (dále jen „Směrnice“).

Směrnice mj. rozlišuje podání, která jsou v každodenní praxi orgánů veřejné správy včetně ministerstva nejčastěji zastoupena. Jedná se o:

- stížnosti, podané podle ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- ostatní podání, která nemají náležitosti podle správního řádu; taková podání jsou v Informaci označena jako „jiné stížnosti“ a „podněty“,
- petice podané podle zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním.

Stížnost - je takové podání fyzické či právnické osoby, v jehož rámci si tato osoba (stěžovatel) stěžuje na chování či projevy úřední osoby nebo na nesprávný úřední postup. Stížnost podle ustanovení § 175 správního řádu má jen podpůrný charakter, tj. podání se vyřizuje jako stížnost jedině tehdy, pokud zákon nestanoví jiný způsob ochrany práv podatele. Co do obsahu by ze stížnosti mělo být jasné a srozumitelné, čeho se týká a čeho se stěžovatel domáhá, neboť jen tak může být náležitě a objektivně posouzena, správně přešetřena, aby bylo možné dospět k závěru o její důvodnosti či nedůvodnosti.

Jiná stížnost – podání, které není stížností podle správního řádu, peticí podle zákona o právu petičním ani jiným podáním podle správního řádu či jiného právního předpisu. Z jeho obsahu je zřejmé, že podatel požaduje nápravu ve vlastním zájmu nebo ve prospěch někoho jiného. Jedná se zejména o stížnosti, které za stěžovatele podá osoba, která nebyla předmětem stížnosti sama dotčena, ani se nejedná o zástupce ve smyslu příslušných ustanovení správního řádu. Na taková podání se v individuálním případě nahlíží jako na podnět k výkonu dohledu či dozoru nebo kontroly nebo jako na podnět ke zlepšení činnosti, k odstranění nedostatků, apod.

Podnět – takové podání, kterým se jeho podatel zpravidla snaží upozornit na nedostatky v činnosti jiných fyzických a právnických osob či orgánů veřejné správy. Prostřednictvím podnětu podatel požaduje, aby v něm uvedené skutečnosti orgán veřejné správy prošetřil a v případě, kdy dospěje k závěru, že jsou splněny podmínky pro další postup, postupoval zákonem stanoveným způsobem. Těmito podáními je sledován širší společenský prospěch. Co do obsahu by z podnětu mělo být zřejmé, čeho se týká a čeho se podatel domáhá. Nedostatek formy nikdy není důvodem k odmítnutí podnětu.

Petice – písemné podání učiněné ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které zakládá právo fyzickým a právnickým osobám samostatně nebo společně s jinými se obracet na státní orgány s žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo společného zájmu.

3. OBECNÉ SHRNUÍ

Na základě vyhodnocení činnosti za rok 2020 zpracoval odbor Analýza a hlášení nesrovnalostí statistický přehled podání obdržených na ministerstvu. Celkový počet podání v roce 2020 činil 920, z toho 589 podání bylo evidováno v databázi „PeS“, včetně 7 petic. Z těchto evidovaných podání bylo 296, tj. polovina, postoupeno jiným správním úřadům z důvodu nepříslušnosti ministerstva.

Pro obsahovou nevyužitelnost bylo do databázového systému „Odložená podání“ zařazeno celkem 331 podání. Tato podání byla nečitelná, zmatečná, nesrozumitelná, nebo nebylo možné se v nich správně orientovat a nalézt podstatu věci, nebo šlo o subjektivní reakci, názory a komentáře na články a informace uveřejněné ve sdělovacích prostředcích a na sociálních sítích, případně se jednalo o hrubý, urážlivý a jinak nevhodný text, který se v posledních letech objevuje čím dál častěji. Vzhledem k rozvoji technologií (internetu a sociálních sítí), masovosti jejich používání a také částečná anonymita svádí k tomu, že lidé použijí výroky, které se neslučují se slušným chováním.

Z celkového počtu 920 podání bylo 147 vyhodnoceno jako anonymní pro nedostatek identifikačních údajů o osobě podatele, z toho 78 anonymů bylo zařazeno do databáze „PeS“ a vyřizováno, neboť obsahovala racionální údaje nebo nasvědčovala tomu, že mohlo dojít k porušení právního předpisu. Do databáze „Odložená podání“ bylo zařazeno 69 anonymů.

Vyhodnocení obdržených podání za poslední 3 roky je uvedeno v Tabulce č. 1.

Vyhodnocení obdržených podání	2018	2019	2020	Rozdíl 2019 vs. 2020
Evidováno v databázi "PeS" - předáno k vyřízení věcně příslušnému odboru	258	307	293	-14
Evidováno v databázi "PeS" - postoupeno jinému správnímu orgánu	274	229	296	+67
Evidováno v databázi "Odložená podání" pro obsahovou nevyužitelnost	320	290	331	+41
Celkem počet všech přijatých podání	852	826	920	+94
Celkový počet anonymních podání	115	114	147	+33

Tabulka č. 1 – Vyhodnocení všech obdržených podání za roky 2018 - 2020

Z počtu 589 podání evidovaných v databázi „PeS“ v roce 2020 bylo:

- 293 podání předáno k vyřízení věcně příslušným útvarům ministerstva, přičemž odboru Správní činnosti byla předána pro jeho ucelený přehled o situaci ve finanční/celní správě nejen podání k vyřízení v jeho vlastní působnosti, ale i podání vztahující se k rezortním organizacím ministerstva, konkrétně Generálnímu finančnímu ředitelství a Generálnímu ředitelství cel. Nejčastějšími věcně příslušnými adresáty podání, pokud jde o vlastní činnost ministerstva, byl odbor Správní činnosti zejména v oblasti daňových záležitostí, hazardních her a správních poplatků a odbor Kontrola v oblasti přezkoumání hospodaření územně samosprávných celků (dále jen „ÚSC“).
- 296 podání postoupeno jiným správním orgánům, včetně rezortních organizací, vzhledem k nepříslušnosti ministerstva. Tato činnost byla v největší míře zajišťována odborem Analýza a hlášení nesrovnalostí a dále odborem Správní činnosti (postupování Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel). Uvedené odbory v takových situacích rovněž informují podatele o postoupení jeho podání věcně příslušnému úřadu. Nejčastěji se podání mimo kompetenci ministerstva týkala působnosti jiných ústředních orgánů státní správy (zejména Ministerstva vnitra, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví), a to z téměř 29 %, krajských úřadů z 23 % a ze 7 % České národní banky. Zbývajících necelých 40 % směřovalo do působnosti dalších úřadů jako např. České obchodní inspekce, Státního úřadu inspekce práce a jeho oblastních inspektorátů, krajských hygienických stanic, Exekutorské komory ČR, České správy sociálního zabezpečení, Úřadu práce ČR, České školní inspekce či České zemědělské a potravinářské inspekce.

Pro celkový přehled doplňujeme, že rezortních organizací se týkalo celkem 191 podání, která byla vyřízena gesčními útvary ministerstva nebo jim byla postoupena k vyřízení. Ze 191 podání se týkalo:

- 182 podání Generálního finančního ředitelství,
- 3 podání Generálního ředitelství cel,

- 2 podání Finančního analytického úřadu,
- 3 podání Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a
- 1 podání Kanceláře finančního arbitra.

Meziroční porovnání počtu podání v rozmezí let 2018, 2019 a 2020 je uvedeno podle druhu podání v Tabulce č. 2. V roce 2020 bylo přijato opět nejvíce podnětů a nejméně stížností podle ustanovení § 175 správního řádu, meziročně také klesá počet jiných stížností. Naopak se oproti předchozím rokům zvýšil počet petic. Jejich obsah se týkal žádosti o prodloužení termínu k doprodeji cigaret s tabákovou nálepkou „V“, kompenzačního bonusu „Pětadvacítky“, aby nebyl hrazen z rozpočtu obcí, dvakrát změny klimatu a konkrétních opatření ministerstva a dvakrát předškolního vzdělávání ohledně navýšení finančních prostředků ze státního rozpočtu. Jedna petice se týkala těžké situace v kadeřnickém sektoru a byla postoupena Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Druh podání	2018	2019	2020	Rozdíl 2019 vs. 2020
Stížnosti dle § 175 správního řádu	1	4	2	-2
Jiné stížnosti	61	16	10	-6
Podněty	468	514	570	+56
Petice	2	2	7	+5
Celkem počet podání v databázi "PeS"	532	536	589	+53

Tabulka č. 2 – Přijatá podání podle druhu (evidovaná v databázi PeS)

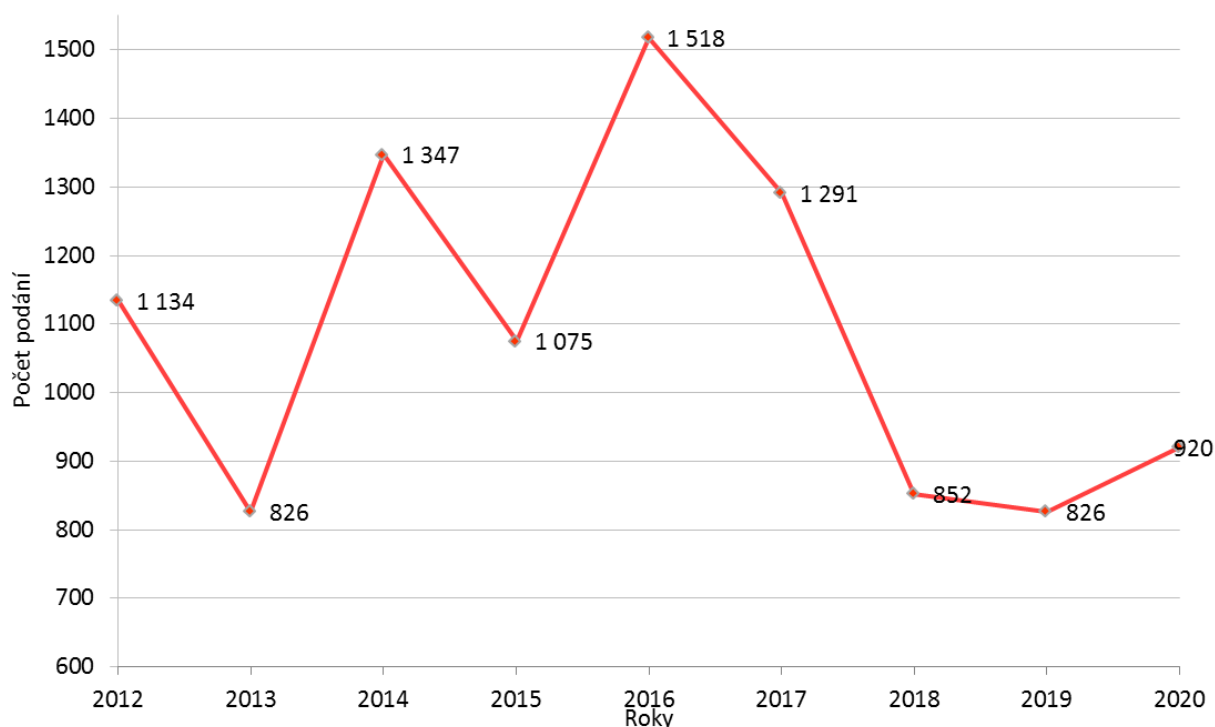
Pokud jde o formu podání, přehledně je uvedena v Tabulce č. 3. Rovněž i v roce 2020 převládalo elektronické zasílání. Celkem bylo přijato 483 takto zaslaných podání, z toho formou e-podání (z elektronické adresy) 368 a datovou zprávou 115. V listinné formě (dopisem doručeným poštou nebo na podatelnu) bylo přijato 106 podání. Formu ústního podání do zápisu při osobní návštěvě ministerstva letos nevyužil žádný podatel, což mohlo být ovlivněno i omezeným přístupem cizích osob do budov ministerstva v souvislosti s epidemií koronaviru. Tato forma je však podatelé využívána čím dál méně bez ohledu na tuto situaci.

Forma podání	2018	2019	2020	Rozdíl 2019 vs. 2020
Dopis	154	156	106	-50
Ústní podání (při osobní návštěvě ministerstva)	1	3	0	-3
Datová zpráva	41	90	115	+25
E-podání (z elektronické adresy)	336	287	368	+81
Celkem počet podání v databázi "PeS"	532	536	589	+53

Tabulka č. 3 – Přijatá podání podle formy přijetí (evidovaných v databázi PeS)

Za zmínku také stojí, že ministerstvo dosáhlo pokroku při zvyšování účinnosti postupu vyřizování podání ze strany jeho odborů a úředníků. Žádosti o prodloužení termínu vyřízení podání od vyřizujících útvarů mají klesající trend. V uplynulém roce bylo požádáno v 11 případech o prodloužení lhůty na vyřízení věci oproti 15 případům v roce 2019 a 19 případům v roce 2018.

Vývojový trend podání obdržných ministerstvem je sledován od roku 2012 a je znázorněn v Grafu č. 1. Křivka grafu osciluje poslední 3 roky na podobné úrovni s nárůstem v roce 2020, který lze pravděpodobně přičítat situaci spojené s nouzovým stavem k zamezení šíření pandemie koronaviru. Tato situace se promítla jednak do nově identifikované oblasti, nazvané „Situace spojená s koronavirem“ a dále také do oblasti „Finanční správa“ a „Životní situace“ (blíže viz kapitola 5).

Graf č. 1 – Přijatá podání na ministerstvu v letech 2012 – 2020 - celkem

4. ZPŮSOB VYHODNOCENÍ

Z hlediska opodstatněnosti informací uvedených v podání, evidovaných v databázi „PeS“ v roce 2020, byla podání vyhodnocena následovně:

- **Důvodná nebo částečně důvodná**, tj. taková stížnost uplatněná podle ustanovení § 175 správního řádu, jejímž prošetřením bylo prokázáno, že správní orgán, kterého se stížnost týkala, použil nesprávný postup, nebo jehož úředníci se chovali nevhodně (odmítavý přístup nebo jiné neprofesionální chování, které se neslučuje s ideálem dobré správy). Jako důvodná nebo částečně důvodná nebyla v roce 2020 vyhodnocena žádná taková stížnost stejně tak jako v roce 2019.

- **Nedůvodná** – v roce 2020 byly vyhodnoceny obě 2 stížnosti podané podle § 175 správního řádu jako nedůvodné oproti 4 nedůvodným stížnostem v roce 2019. Obě stížnosti se týkaly nesprávného úředního postupu při výkonu auditu.
- **Postoupená** – počet podání postoupených jinému správnímu orgánu z důvodu věcné nepříslušnosti ministerstva v roce 2020 činil 296, tj. o 8 % více než v roce 2019. Podle právního režimu bylo věcně a místně příslušným správním orgánům postoupeno 292 podnětů, 1 petice a 3 jiné stížnosti.
- **Zodpovězená podateli s vysvětlením** – v roce 2020 se jednalo o 254 podání, z toho 242 podnětů, 6 petic a 6 jiných stížností, tj. o 5 % podání méně než v roce 2019. Podání byla vyřízena příslušným odborem ministerstva včetně zaslání odpovědi podateli, případně mu byla vysvětlena kompetence nebo nepříslušnost ministerstva v dané oblasti, podán výklad příslušných oprávnění či byl obeznámen s platnou právní úpravou včetně doporučení možného řešení.
- **Odložená následně** – podání zaevidovaná databázi „PeS“, která byla na základě posouzení a důkladného prostudování jeho obsahu, případně na podkladě ověření či zjištění dalších údajů příslušným odborným útvarům následně odložena. Za rok 2020 se jednalo o 37 následně odložených podání. Pro srovnání - za rok 2019 bylo věcně příslušným útvarům v rámci jeho vyřizování odloženo 44 takových podání.
- **V šetření** – všechna podání přijatá v roce 2020 byla vyřízena a uzavřena v řádné lhůtě.

Způsob vyhodnocení	Druhy podání								Celkem	
	Stížnosti podle správního řádu		Jiné stížnosti		Podněty		Petice		2019	2020
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020		
Důvodné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Částečně důvodné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedůvodné	1	2	3	0	0	0	0	0	4	2
Postoupeno	1	0	5	3	222	292	1	1	229	296
Odpovězeno podateli s vysvětlením	2	0	8	6	248	242	1	6	259	254
Odloženo následně	0	0	0	1	44	36	0	0	44	37
V šetření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	4	2	16	10	514	570	2	7	536	589

Tabulka č. 4 – Druhy podání evidovaných v databázi „PeS“ a způsob jejich vyhodnocení

5. VĚCNÝ OBSAH

Podání evidovaná v roce 2020 v databázi „PeS“ byla dle věcného obsahu rozdělena do jednotlivých oblastí. Z provedeného vyhodnocení vyplynulo, že nejvíce podání směřovalo za uplynulý rok do oblastí: „Finanční správa“, „Hospodaření územních samosprávných celků“ a „Životní situace“. Ve srovnání s rokem 2019 došlo k největšímu nárůstu počtu podání v oblasti: „Finanční správa“, „Situace spojená s koronavirem“ a „Životní situace“ (Pozn.: oblast „Situace spojená s koronavirem“ byla v roce 2020 naprosto novým tématem). Naopak nejvýraznější snížení počtu podání oproti roku 2019 se promítlo do oblastí: „Daňové úniky“, „Výklad zákonů“, a „Hospodaření územních samosprávných celků“. Přehled o podáních podle obsahu uvádí Tabulka č. 5.

- **Cenová problematika** – v roce 2020 došlo ke zvýšení počtu podání na 15 oproti 9 v roce 2019. Podání se týkala porušování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách a dotazů k vysokým cenám vodného a stočného, k rozsahu a výši slev z jízdného pro studenty a seniory, k rozdílným cenám dopravců a zejména k cenám respirátorů v první vlně koronavirové epidemie.
- **Banky, spořitelny** – v roce 2020 bylo zaevidováno celkem 22 podání, tj. o 6 více než v roce 2019. Podatelé poukazovali na postup bankovních ústavů, např. ve věci způsobu poskytování půjček, moratoria jednoho bankovního ústavu, neochoty banky nastavit splátky, ale i stížnosti na jednání zaměstnance banky.
- **Pojišťovny a penzijní fondy** – v roce 2020 bylo evidováno celkem 14 podání, tj. o 4 více než v roce 2019. Podání směřovala zejména proti postupu a jednání pojišťovny při likvidaci pojistné události a s tím souvisejícímu výpočtu výše výplaty pojistného, dále se týkala urgency vyřízení škodní události, podnětů k prověření postupu penzijních fondů, např. ve věci nevyplacení státního příspěvku.
- **Stavební spořitelny** – v roce 2020 nebylo evidováno žádné podání oproti 2 v roce 2019.
- **Hospodaření územních samosprávných celků** – v roce 2020 bylo řešeno 82 podání oproti 96 podáním v roce 2019. Jednalo se o podněty ke kontrole správnosti použití poskytnuté dotace nebo její možné zneužití ze strany ÚSC, požadavků na přezkoumání hospodaření krajů, spadajícího do přímé působnosti ministerstva. Další podání upozorňovala na nevhodné nakládání s finančními prostředky a majetkem obcí a měst, kdy kontrola přísluší krajským úřadům nebo auditorovi (auditorské společnosti). Tyto podněty věcně příslušný útvar ministerstva současně využívá ke své další činnosti (dozor a kontrola výkonu přenesené působnosti).
- **Korupční jednání** – v roce 2020 se podezření na korupční jednání netýkalo žádného podání stejně jako v roce 2019. Takové podání by bylo automaticky vyřazeno z databáze „PeS“ a zahrnuto do „Informace o přijatých oznámeních na protikorupční linku a elektronickou adresu“, která se rovněž předkládá Poradě vedení ministerstva vždy v termínu do konce března následujícího roku.
- **Hazardní hry** – v roce 2020 došlo v této problematice ke snížení počtu podání na 11 v porovnání s rokem 2019, kdy jich bylo zaevidováno 13. Podání zahrnovala oblast hazardních her a činnosti sázkových kanceláří, která se přenesla do online prostředí na internet. Dále šlo o podezření na porušení zákona o hazardních hrách, kdy dozor nad jeho dodržováním

s výjimkou internetových her, vykonávají celní úřady. Obsah dalších podání se týkal výhrad k sázkovým kancelářím, podnětů ohledně internetových sázek - podatelé byli informováni odkazem na seznam nepovolených internetových her, uveřejněný a dostupný na adrese <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/seznam-nepovolenych-internetovych-her>.

- **Přešetření podání** – v roce 2020 požadovalo přešetření způsobu vyřízení předchozích podání celkem 6 podatelů, což představuje zvýšení o 5 podání oproti roku 2019. Žádosti obsahovaly zejména nespokojenost podatelů s předchozím vyřízením v tom, že ministerstvo nevyhovělo jejich požadavku, aby se věci zabývalo přímo, neboť k tomu nebylo oprávněné (např. vykonat kontrolu hospodaření obcí). Dále šlo o námítky k výsledku provedeného auditu, o přešetření stížnosti na jednání zaměstnance finanční správy. Žádosti s tímto věcným obsahem byly vyhodnoceny jako nedůvodné, neboť namítaný postup byl dostatečně právně i věcně zdůvodněn a podložen důkladným prošetřením.
- **Pojištění provozu motorových vozidel** – v roce 2020 nebyl v této věci přijat žádný podnět oproti roku 2019, kdy byl přijat jeden.
- **Celní správa** – v oblasti činnosti celní správy byla v roce 2020 zaevidována 3 podání, což je o 1 méně než v roce 2019. Podání se týkala nesouhlasu s postupem celní správy při celním řízení a stížnosti na vedoucího pracovníka celního úřadu, resp. názoru podatele na čerpání volna vedoucího pracovníka v době epidemie koronaviru.
- **Finanční správa** – k této problematice směřovalo v roce 2020 celkem 143 podání oproti 65 v roce 2019. Část podání vyjadřovala nesouhlas s průběhem daňových řízení nebo s postupem finančních úřadů při daňové kontrole. Zvýšení počtu podání lze dále vysvětlit úpravou DPH při prodeji/obsluze nealkoholických nápojů a točeného piva, a v neposlední řadě zneužití čerpání kompenzačního bonusu v souvislosti s koronavirem.
- **Pracovněprávní vztahy** – v této oblasti bylo v roce 2020 zaevidováno celkem 12 podání oproti 8 v roce 2019. Jednalo se o podněty k prošetření pracovněprávních vztahů, možné porušení Zákoníku práce ze strany zaměstnavatelů. Tyto podněty byly předány Státnímu úřadu inspekce práce nebo jeho oblastním inspektorátům.
- **Kapitálové trhy** – na ministerstvu bylo v roce 2020 zaevidováno 6 podání oproti 10 v roce 2019. Věcně se tato podání týkala jako v minulém roce upozornění na příliš vysoký úrok při poskytování nebankovních úvěrů (lichva) či na nevyplacené dividendy. Dále šlo o podněty vztahující se k nekalým praktikám směnárů, jeden podnět se týkal přepravní společnosti a způsobu hotovostní platby. Podatelé byli odkazováni na finančního arbitra, zřízeného k řešení sporů mezi spotřebiteli a poskytovateli služeb mimosoudní cestou, které je bezúplatné.
- **Prostředky Evropské unie** (dále jen „EU“) – v roce 2020 občané poukazovali na implementaci projektů spolufinancovaných z evropských fondů v 7 podáních oproti 6 v roce 2019. V doručených podáních se vyskytly podněty k prošetření čerpání dotace se zaměřením na kontrolu procesu poskytování dotací a použití dotačních prostředků z hlediska naplnění stanoveného účelu, upozornění na možná rizika a nesrovnalosti při čerpání prostředků z evropských fondů. Podání byla předána příslušnému útvaru ministerstva.
- **Průtahy v řízení** – v roce 2020 nebyly evidovány, tak jako v roce 2019.

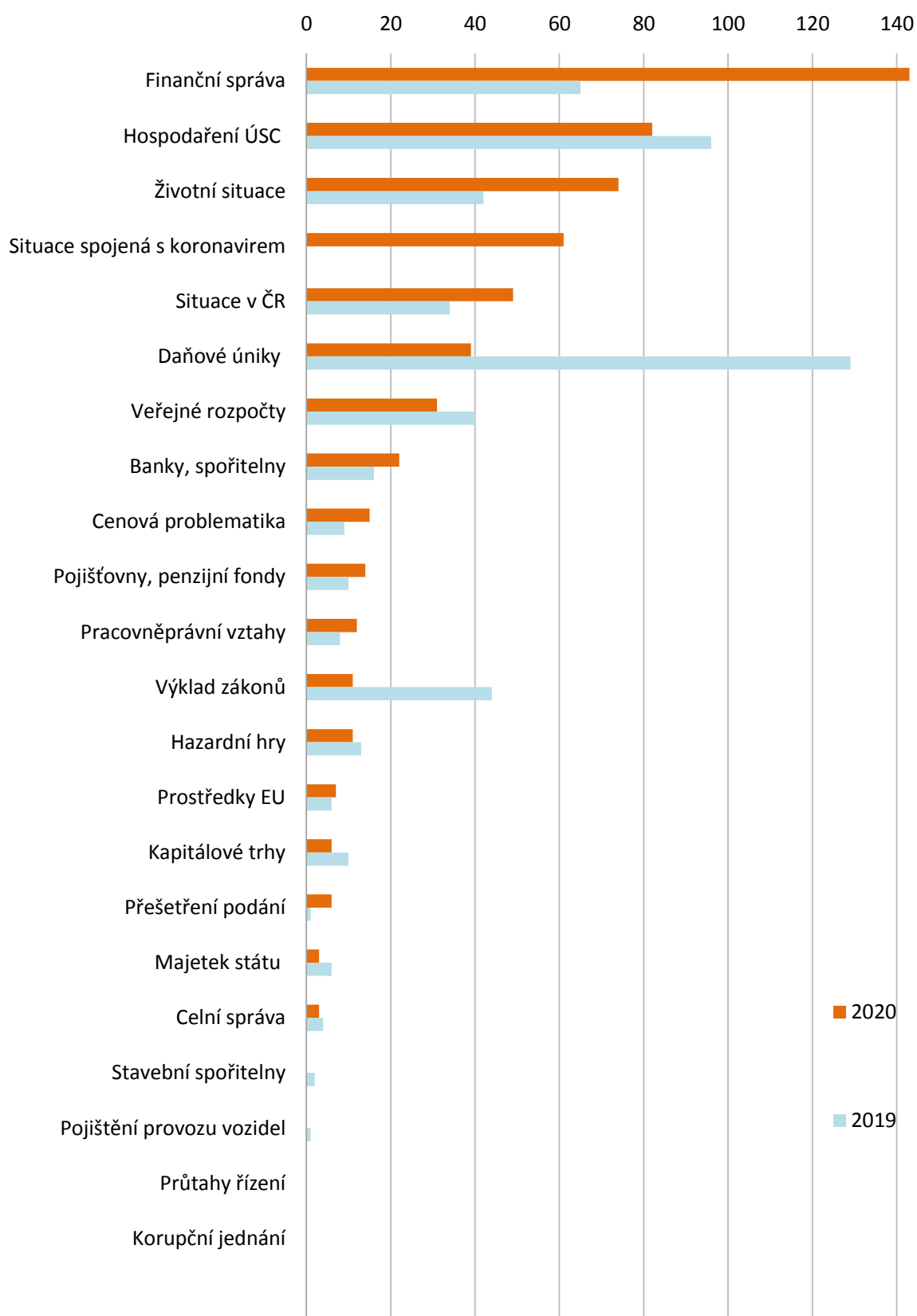
- **Majetek státu a jiná majetkoprávní problematika** – v této oblasti byla v roce 2020 evidována 3 podání oproti 6 v roce 2019. Podání směřovala proti postupu Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM“) ohledně změny vlastnických práv k nemovitostem a převodům státních pozemků na obce, ve věci koupě či pronájmu státního majetku od ÚZSVM, také šlo o bezúplatný převod majetku. Podání vyřizoval věcně příslušný útvar ministerstva, popř. byla postoupena ÚZSVM.
- **Situace v České republice** – v roce 2020 bylo uplatněno 49 podnětů, oproti 34 v roce 2019. Podání obsahovala názory občanů k tématům, o kterých byli informováni prostřednictvím sdělovacích prostředků. Na elektronické adrese petice.stiznosti@mfcz.cz byly zaznamenány reakce občanů na publikované zprávy a komentáře uveřejněné v tisku, TV a rozhlasu, odkazy na internetové články a zprávy s aktuální tematikou, které se promítly do jejich negativního a neobjektivního pohledu. Taková podání byla vyřízena vysvětlením k uvedenému tématu nebo k nepříslušnosti ministerstva, případně postoupena orgánům, do jejichž kompetence problematika spadala.
- **Daňové úniky** – v roce 2020 jde o evidované podněty v počtu 39, což je o 90 méně než v roce 2019. Jejich obsahem byla jako v předchozím roce upozornění na možné daňové úniky. S EET souvisely podněty týkající se upozornění na neobdržení účtenek EET, neplatných účtů, které nešly odeslat do Účtenkovky, podnětů ve věci krácení daně podnikajících osob, daně z nemovitosti, daně z pronájmů, nevydávání faktur a daňových dokladů. Podání byla po jejich posouzení předána odborem Správní činnosti Generálnímu finančnímu ředitelství k vyřízení. Finanční správa využívá podněty ke zkvalitnění kontrolní činnosti.
- **Výklad zákonů** – v této oblasti bylo v roce 2020 evidováno 11 podání, což je o 33 méně než v roce 2019, kdy jich bylo přijato 44. Podání souvisela s daňovou legislativou, např. se týkala žádostí o vysvětlení termínu podání daňového přiznání v souvislosti s tzv. „generálním pardonem“, ohledně uplatňování slev na dani a k dani z nemovitých věcí. Další dotazy směřovaly k novému zákonu č. 177/2020 Sb., o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19, který umožnil až na půl roku odložit splácení úvěrů a hypoték u jakékoliv banky a nebankovního poskytovatele. Podatelé byli upozorněni na skutečnost, že ministerstvo není oprávněno k závaznému výkladu právních předpisů (přísluší pouze soudu) a rovněž ani k poskytování právního poradenství v individuálních záležitostech, proto bylo odpovídáno na dotazy vážící se k jednotlivým ustanovením zákonů pouze obecně.
- **Veřejné rozpočty** – v roce 2020 bylo v této oblasti evidováno 31 podání, což je o 9 méně než v roce 2019, kdy bylo evidováno 40 podání. Podání upozorňovala na možnou nehospodárnost ve výdajích státního rozpočtu. Obsahovala podněty ke kontrole hospodaření a návrhy na úspory prostředků ze státního rozpočtu v různých oblastech. Tyto podněty využívaly odbory ministerstva zabývající se financováním kapitol státního rozpočtu.
- **Životní situace** – v roce 2020 bylo přijato 74 podání s požadavkem o pomoc v tíživé životní situaci, tj. o 32 více v porovnání s rokem 2019. Obdobně jako v předchozím roce podatelé žádali o pomoc s řešením jejich neuspokojivé finanční situace. Obsahem přijatých podání byly opět žádosti o poskytnutí mimořádné okamžité finanční výpomoci pro neschopnost splácet půjčky a exekuce, žádosti o prověření stanovení starobního důchodu apod. Podatelé poukazovali na vysoký nájem za bydlení, žádali o pomoc s přiznáním sociálních příspěvků. Tato podání byla vyřízena vysvětlením nemožnosti ministerstva poskytovat finanční prostředky ze státního rozpočtu fyzickým osobám s odkazem, aby se obrátily na síť

občanských poraden, které poskytují nezávislé a odborné sociální poradenství zdarma, případně byla některá podání postoupena věcně příslušným orgánům.

- **Situace spojená s koronavirem** – v roce 2020 nově definovaná oblast, v níž bylo evidováno celkem 61 podání. V první vlně epidemie koronaviru se podání týkala především nedostupnosti ochranných pomůcek – roušek a respirátorů, poskytování ošetřovného pro zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné v době uzavření základních a mateřských škol. Další velká část dotazů se týkala podpory podnikatelům, jejichž provozovny byly uzavřeny z důvodu nařízení vlády spojených s mimořádnou situací způsobenou touto epidemií, konkrétně programu „Kompenzační bonus“ v působnosti ministerstva, ale i k programu „Antivirus“ na podporu zaměstnanosti (poskytovatel Ministerstvo práce a sociálních věcí), či k programu „Covid – nájemné“ (poskytovatel Ministerstvo průmyslu a obchodu). Dotazy podatelů dále směřovaly také na to, jak vyplnit předmětné žádosti. Podatelé rovněž vyjadřovali svůj nesouhlas se zamítnutím své žádosti, stěžovali si, že na podporu z různých důvodů buď nedosáhli, nebo že žádný z existujících programů neřešil podporu pro osoby pracující na dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti. Podatelé poměrně často vyjadřovali svůj nesouhlas s mimořádnými opatřeními vlády zabraňujícími šíření pandemie.

Věcný obsah - téma	2019	2020	Rozdíl
Cenová problematika	9	15	+6
Banky, spořitelny	16	22	+6
Pojišťovny, penzijní fondy	10	14	+4
Stavební spořitelny	2	0	-2
Hospodaření ÚSC	96	82	-14
Korupční jednání	0	0	0
Hazardní hry	13	11	-2
Přesetření podání	1	6	+5
Pojištění provozu vozidel	1	0	-1
Celní správa	4	3	-1
Finanční správa	65	143	+78
Pracovněprávní vztahy	8	12	+4
Kapitálové trhy	10	6	-4
Prostředky EU	6	7	+1
Průtahy řízení	0	0	0
Majetek státu	6	3	-3
Situace v ČR	34	49	+15
Daňové úniky	129	39	-90
Výklad zákonů	44	11	-33
Veřejné rozpočty	40	31	-9
Životní situace	42	74	+32
Situace spojená s koronavirem	0	61	+61
Celkem	536	589	+53

Tabulka č. 5 – Podání evidovaná v databázi „PeS“ podle věcného obsahu

Graf č. 2 – Podání evidovaná v databázi „PeS“ podle věcného obsahu

6. ZÁVĚR

Otevřenost veřejné správy, zejména v podobě přístupu k informacím, je prvek, který k moderní správě neodmyslitelně patří. Odstraňuje nedorozumění a získává občany k podpoře a spolupráci na správě věcí veřejných. Realizuje se zejména aktivním zveřejňováním informací. Ministerstvo o zpřístupnění a otevření se veřejnosti a osobám, které se na něj obracejí s různými podněty, upozorněními, návrhy, ale i nedostatky, průběžně usiluje.

Jedním z prostředků, kterým tak každoročně činí, je informace o přijatých a vyřízených podáních, zveřejňovaná na internetu a na úřední desce ministerstva. Tento dokument, v němž ministerstvo bilancuje své působení v této oblasti, současně představuje určitou vizitku o jeho výkonu státní správy. Vydání informace je tedy okamžikem pro zhodnocení vlastní činnosti a přetrvávajících výzev a současně příležitostí, jak zvýšit povědomí veřejnosti o trvalé snaze ministerstva být otevřeným a transparentním orgánem veřejné správy a sloužit daňovým poplatníkům.

Zajišťování této agendy bylo v uplynulém roce odlišné od předchozích let. V roce 2020 se celá společnost potýkala s problémy v důsledku přijatých krizových opatření vlády spojených s koronavirovou pandemií. Zrovna tak se muselo ministerstvo přizpůsobit situaci a čelit vzniklým komplikacím a překážkám. Bylo nuceno upravit styk s veřejností omezením úředních hodin pro podávání podání a jednání s úředníky při ústním podání do zápisu.

Z důvodu nouzového stavu zřejmě proto došlo v rámci této agendy k nárůstu činnosti. Tato skutečnost by neměla být považována za znak toho, že je správa ministerstva vykonávána nedostatečně, ale jako důsledek neustále rostoucího povědomí o činnosti, kterou úřad vykonává, a o pozitivním přístupu k osobám, které se na něj obracejí, neboť ministerstvo nadále uplatňuje transparentní a etický přístup k jeho podatelům.

V roce 2020 obdrželo ministerstvo více podání od lidí, kteří se dostali do tíživé životní situace z důvodu, že přišli o práci, která jim poskytovala potřebné materiální zabezpečení, ale také pocit užitečnosti a seberealizace. Podatelé žádali o poskytnutí mimořádné okamžité finanční výpomoci v důsledku neschopnosti splácet půjčky a následné exekuce spojené s vysokým nájmem za bydlení a také o pomoc s přiznáním sociálních příspěvků. Vzhledem k tomu, že ministerstvo nemá v rámci své rozpočtové působnosti možnost poskytovat finanční výpomoci fyzickým osobám, řešilo tento palčivý problém části občanů postoupením takových podání věcně příslušným orgánům, případně bylo pisatelům doporučeno obrátit se na síť občanských poraden, které poskytují nezávislé a odborné sociální poradenství zdarma.

Přímou pomoc mohlo ministerstvo poskytnout pouze podatelům v pozici osoby samostatně výdělečně činné. Vzhledem k tomu, že ne všichni žadatelé na podporu dosáhli, vyvolala tato skutečnost řadu nespokojených reakcí.

Rovněž tak vůči lidem, kteří si stěžovali, že nemohou dostát svým povinnostem a splácet úvěry a hypotéky, ministerstvo operativně vyšlo vstříc a navrhlo nový zákon. Zákon č. 177/2020 Sb., o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19 umožnil až na půl roku odložit splácení u jakékoliv banky a nebankovního poskytovatele. Pokud šlo o možnost odložení daňového přiznání, tak opět za účelem zmírnění zvýšených dopadů pandemie COVID-19, jakožto mimořádné události na daňové subjekty (tzv. generální pardony), využila ministryně financí své pravomoci a rozhodla mj. o prominutí příslušenství daně spojeného s pozdním podáním daňového tvrzení k dani z příjmů za zdaňovací období roku 2019, vyjma daně z příjmů ze závislé činnosti odváděné plátcem, a s pozdní úhradou této daně, dojde-li ke splnění uvedených povinností nejpozději dne 1. 7. 2020 (dalším rozhodnutím ministryně byla lhůta prodloužena do 18. 8. 2020).

Novým fenoménem, který se v uplynulém roce poměrně rozmohl a jenž také souvisel s tíživou situací občanů, bylo, že se občané obraceli na ministerstvo telefonicky na základě mylného předpokladu, že jim tento ústřední orgán státní správy operativně vyřeší problém nebo s jeho řešením aktivně pomůže, přestože se nevztahoval k jeho působnosti. Občany k tomu vedle důvěryhodnosti ministerstva většinou vedla určitá netrpělivost, rozhořčenost, neochota své podání sepsat doma. Týkalo se to zejména starších občanů a osob, které nemají doma zřízení internet a přístup do veřejných knihoven a infocenter byl omezen opatřeními vlády. Některé hovory byly poměrně dlouhé, neboť občan měl potřebu se svěřit se svým problémem a rodinnou situací. Pokud to bylo možné, byly poskytovány rady, jak jejich věc řešit a kam se s ní obrátit.

Velmi často se hovory týkaly potíží, se kterými se občané setkali na úrovni vnitrostátních, regionálních nebo místních orgánů veřejné moci, vnitrostátních a soukromých subjektů (včetně bank, leteckých společností a cestovních agentur). Někdy se občané obraceli na ministerstvo s přesvědčením, že je odvolacím orgánem, do jehož pravomoci spadá činnost vnitrostátních či regionálních úřadů především v otázkách souvisejících se sociálním zabezpečením, zdravotní péčí a ochranou spotřebitele.

Ministerstvo poskytuje podatelům několik způsobů, jak mohou svá podání doručovat, a to elektronicky na adresu podatelna@mfcz.cz (nepožaduje se podepsání zaručeným elektronickým podpisem), pomocí datové schránky ministerstva, poštou nebo doručením dopisu přímo do podatelny ministerstva. Tyto možnosti a elektronické nástroje, umožňující osobám celkem komfortně komunikovat s ministerstvem, odrážejí snahu ministerstva být co nejbližší veřejnosti, co nejlépe a efektivněji vyřizovat podání, která spadají do jeho oblasti působnosti, stanovené zákonem ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR (tzv. „kompetenční zákon“) a splňují nezbytná kritéria.

Ministerstvo vždy respektuje požadavek podatele na utajení jeho jména při vyřizování podání. Na ten výslovně upozorňuje i orgány, kterým podání postupuje v případě nepříslušnosti ministerstva a důsledně dbá na povinnost dodržovat Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 679/2016 o ochraně osobních údajů (GDPR).

Pro řádné naplňování účelu zakotvení podání v právním řádu ze strany orgánů veřejné správy a jejich úředníků je však neméně důležitá skutečnost, aby samotní podatelé měli povědomí o tom, jaké formy podání existují a k čemu slouží. Jen vzájemné porozumění v této oblasti může vést k tomu, že podání fyzických a právnických osob budou vyřizována řádně a včas. Ministerstvo touto formou naplňuje smysl mechanismů směřujících k větší transparentnosti a otevřenosti státní správy vůči veřejnosti a principy dobré správy, za kterou se označuje takový postup úřadu, který je nejen v souladu se zákonem, ale zároveň mu nelze vytknout svévoli, účelovost, vyhýbavost, neefektivnost, liknavost nebo jiné nežádoucí znaky.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Zkratka	Název
ČR	Česká republika
EET	Elektronická evidence tržeb
EU	Evropská unie
Ministerstvo	Ministerstvo financí
PeS	Databáze „Petice a stížnosti“
Směrnice	Směrnice č. 6/2016 „Postup při vyřizování stížností, petic a podnětů na Ministerstvu financí“
ÚSC	Územní samosprávný celek
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových